

SÈRIE 2.

1. Exercici de traducció

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Emesos els auspicis, Numa, declarat rei, baixà del temple. La nova ciutat, fundada per la força i les armes, pretén fundar-la de nou amb el dret i les lleis i amb usatges. Bastí el Janus a la part baixa de l'Argilet com un indicador de pau o de guerra: obert significava que la població estava en armes, tancat, que estava en pau.»

2. Exercici de morfosintaxi

OPCIÓ A

2.1.

La construcció formada per *auspiciis missis* és un ablatiu absolut.

Està constituïda pel substantiu en ablatiu *auspiciis* i el participi *missis*, també en ablatiu.

El participi *missis* és el predicat verbal de la construcció i el substantiu *auspiciis* li fa de subjecte.

2.2.

L'infinitiu *condere* fa de complement directe del predicat verbal *parat*.

El subjecte de *parat* és el substantiu sobreentès *Numa*.

OPCIÓ B

2.1.

Declaratus és un participi concertat amb *Numa* que hi concorda amb gènere (masculí), nombre (singular) i cas (nominatiu).

Numa és el subjecte del predicat verbal *descendit*.

2.2.

La construcció *in armis esse ciuitatem* és una subordinada completiva d'infinitiu.

Fa la funció de complement directe del predicat verbal *significabat*.

El subjecte de l'infinitiu *esse* és l'acusatiu *ciuitatem*.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

OPCIÓ A

3.1.

d) *in fraganti*

3.2.

b) *ad Kalendas Graecas*

3.3.

d) *rara avis*

3.4.

b) *pacta sunt servanda*

OPCIÓ B

3.1.

Fals

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

3.2.

Fals

3.3.

Vertader

3.4.

Vertader

4. Exercici d'exposició d'un tema de literatura o de civilització romanes

OPCIÓ A

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït per l'estudiant literalment.

El text correspon a l'episodi de "Dèdal i Ícar" de les *Metamorfosis*, el gran recull de mites i llegendes gregues i romanes compost en hexàmetres pel poeta llatí Publi Ovidi Nasó.

Ovidi desenvolupà la seva obra literària en els cercles literaris del final de l'època d'August. Pertanyia a una generació més jove que la de Virgili i Horaci. Va ser admès en el cercle literari de Valeri Messala Corví i va rebre el suport del poeta Tibul, pel qual Ovidi sentí una especial devoció. Per la seva joventut li queden lluny els valors de regeneració moral i la transformació del sistema polític propugnats per August, dels quals foren propagandistes poetes com Virgili i Horaci. La poesia d'Ovidi no està al servei del príncep i del seu projecte sinó que sorgeix d'una necessitat natural.

L'emperador August va decretar el seu desterrament a Tomis, a la mar Negra. Sembla que les causes d'aquest càstig van ser la manca de decòrum de l'*Ars amatoria* i un *error*, haver estat testimoni d'alguna cosa que no havia de veure.

Els protagonistes de l'episodi en qüestió són l'enginyer Dèdal i el seu fill Ícar.

Quan Minos, rei de Creta, va saber qui havia fet possible la victòria de Teseu sobre el Minotaure, va tancar Dèdal i el seu fill Ícar al laberint dissenyat per Dèdal. Aleshores l'enginyer Dèdal va construir unes ales per a ell i per al seu fill amb plomes i cera a fi d'escapar volant del seu captiveri.

El pare va donar instruccions al fill i el va advertir que no volés gaire alt; però Ícar, entusiasmada de poder volar, s'apropà massa al sol de manera que la cera de les seves ales es va estovar i es va fondre, i les ales van quedar desfetes. Ícar

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

desguarnit de les ales cau al mar i mor ofegat. La terra on va ser enterrat és l'illa d'Icària, propera a l'illa de Samos. Dèdal, per la seva banda, va arribar sa i estalvi a la terra de l'Etna.

OPCIÓ B

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït per l'estudiant literalment.

La *Colonia Iulia Augusta Faventia Paterna Barcino*, nom complet de la Barcelona romana, va ser fundada cap a l'any 14 aC per l'emperador August, un cop acabades les guerres càntabres. Va ser construïda en territori de la tribu ibèrica dels laietans, sobre el cim d'un turó anomenat Tàber, delimitada pels rius Besòs i Llobregat, i entre Collserola i el mar.

Tenia una estructura de rectangle, tot i que escapçada per les cantonades per adaptar-se al territori. El *Decumanus maximus* s'estenia des de la porta, de la qual tenim encara restes a la plaça Nova, pels carrers del Bisbe, Ciutat i Regomir. El *Cardo maximus* anava des de la plaça de l'Àngel i el carrer Llibreteria, fins a l'encreuament dels carrers Call i Avinyó, aproximadament.

Els dos carrers principals es creuaven al fòrum, aproximadament on ara es troba la plaça de Sant Jaume. Allà s'aixecava un temple hexàstil dedicat a August, del qual encara es conserven quatre columnes corínties i part del podi.

També ens han arribat les restes de termes (a la plaça de Sant Miquel i a prop del mar), de diferents locals i *domus*, així com les d'una necròpolis (a l'actual plaça de la Vila de Madrid) amb els tipus més freqüents de sepultura romana de categoria humil. L'aprovisionament d'aigua es feia a través d'un aqüeducte, del qual encara podem veure les restes d'alguns arcs encastats a la paret d'un edifici. L'aqüeducte arribava a la muralla al costat de la Porta Decumana de l'actual plaça Nova, on se n'han conservat restes que han permès la reconstrucció de l'arcada final.

Les restes més ben conservades, però, són les de la doble muralla de la ciutat. A finals del s. III dC o a inicis del IV dC, per motius de seguretat i coincidint amb les incursions bàrbares, la ciutat va construir una altra muralla, reforçada amb moltes torres, que seguia el perímetre de l'original, amb un sortint irregular anomenat *castellum* a l'extrem proper al mar. Actualment, es poden veure trams de l'antiga muralla romana i d'alguna de les torres en diversos punts del casc antic de la ciutat.

SÈRIE 5

1. Exercici de traducció

[4 punts]

La versió correcta del text pot adoptar formes distintes; donem la següent com a pauta orientativa:

«Els enemics, després que per la fressa nocturna i el desvetllament s'adonaren de la marxa dels romans, parada una emboscada per partida doble, n'esperaven l'arribada i, havent-se endinsat la major part de la columna en una gran fondalada, de sobte es deixaren veure des d'un costat i l'altre de la vall i començaren a entaular combat en un lloc molt desfavorable per als nostres.»

2. Exercici de morfosintaxi

[1 punts]

OPCIÓ A

2.1

La construcció formada per *collocatis insidiis bipertito* és un ablatiu absolut.

Està constituïda per un participi en ablatiu, *collocatis*, concordat amb un substantiu també en ablatiu, *insidiis* (OPCIONAL: aquí el participi va complementat per l'adverbi *bipertito*).

El participi *collocatis* és el predicat verbal de la construcció i el substantiu *insidiis* li fa de subjecte.

2.2

El sintagma *maior pars agminis* fa de subjecte del predicat *se in magnam conuallem dimisisset*.

El nucli del sintagma nominal és *pars*.

L'adjectiu comparatiu *maior* i el genitiu *agminis* el complementen.

OPCIÓ B

2.1

En la construcció *cum se maior pars agminis in magnam conuallem demisisset*, el nexa subordinant *cum* introdueix una oració subordinada adverbial temporal-causal (*cum* històric).

Es justifica perquè el predicat verbal està en pretèrit plusquamperfet de subjuntiu.

2.2

El sintagma nominal *eorum aduentum* fa de complement directe d'*expectabant*.

El nucli del sintagma nominal és l'acusatiu *aduentum* i el complementa el genitiu *eorum*.

3. Exercici de llengua, literatura o civilització romanes

[2 punts]

OPCIÓ A

3.1

Bàrcino

3.2

Emèrita Augusta

3.3

Emporiae

3.4

Ilerda

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

OPCIÓ B

3.1

Tisbe

3.2

Temis

3.3

Júpiter

3.4

Perseu

4. Exercici d'exposició d'un tema de literatura o de civilització romanes

[3 punts]

OPCIÓ A

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït per l'estudiant.

Aquest passatge pertany a les *Metamorfosis* d'Ovidi, concretament, a l'inici de la narració del mite dels joves amants Píram i Tisbe. Shakespeare s'hi inspirà per compondre una de les seves obres de teatre més famosa: *Romeu i Julieta*.

Píram i Tisbe viuen a l'antiga Babilònia, porta per porta. Es coneixen, s'enamoren, però no es poden casar perquè els pares respectius no els ho permeten. Tanmateix, es comuniquen a través d'una esquerda que hi ha en la paret mitgera de les dues cases. En aquest context el seu amor va creixent i, també, la frustració de no poder-se veure. Al final decideixen fugir junts de casa i de la ciutat. Acorden trobar-se de nit al sepulcre de Ninus i amagar-se sota la morera que li dona ombra. Tisbe arriba la primera i, en l'espera, veu una lleona que, amb la boca ensangonada, s'atansa a la font que hi ha al costat del sepulcre; la noia es refugia en una cova propera; mentre fuig li cau el vel que duu. La lleona troba el vel i l'esquinça deixant-hi un rastre de sang. Quan Píram, més tard, veu la roba tacada de sang, pensant que les feres han devorat la seva estimada, es lleva la vida amb la seva espasa. La sang de la ferida tenyeix de porpra les baies de la morera. Torna la jove Tisbe al lloc de la cita i troba el seu estimat exhalant el darrer esperit. Adonant-se que ella ha estat la causant de la mort de Píram, després de suplicar que els sigui permès de reposar junts en la mateixa tomba, es clava l'espasa, allà mateix. Ovidi pertanyia a una generació més jove que la de Virgili i Horaci. Fou admès en el cercle literari de Valeri Messal·la Corví i va rebre el suport del poeta Tibul, pel qual va

Proves d'accés a la Universitat 2021, convocatòria ordinària. Criteri de correcció

sentir una admiració especial. Tanmateix, Ovidi constitueix un cas excepcional entre els grans poetes de l'època; degut a la seva joventut, li queden lluny els valors de regeneració moral i la transformació del sistema polític propugnades per August, de les quals en foren propagandistes poetes com Virgili. La poesia d'Ovidi no està al servei del príncep i del seu projecte, sinó que sorgeix d'una necessitat natural.

Ovidi va caure en desgràcia davant d'August i l'emperador va decretar el seu desterrament a Tomis, entre els escites, l'any 8 o 9 dC, coincidint amb l'acabament de les *Metamorfosis*. Les causes d'aquest càstig no estan gaire clares. Ovidi al llibre segon de *Les tristes* fa al·lusió a un "poema" i a un "error" com a motius del seu exili. Sembla que el poema a què es refereix seria l'*Ars amatoria* i l'error, haver vist una cosa que no havia de veure.

OPCIÓ B

El redactat següent és un simple model orientatiu, que no ha de ser reproduït per l'estudiant.

Les dues ciutats van ser capitals provincials: Tàrraco, de tota la Hispània Citerior; Emèrita Augusta, en el segle I aC, de la Lusitània. El fet de ser totes dues capitals provincials explica alguna coincidència urbanística, com ara el fet de tenir dos fòrums, un per a les activitats provincials i un altre per a les de la colònia. A més, totes dues ciutats estaven ben comunicades: Tàrraco, per la Via Augusta; Emèrita, per l'encreuament de dues vies (de nord a sud era la Via de la Plata). D'altra banda, també es conserven en ambdues ciutats restes dels aqüeductes que les proveïen d'aigua (en bon estat de conservació, el de Les Ferreres a Tàrraco, i el de *Los milagros* a Emèrita).

Diferent era, però, la seva situació geogràfica: Tàrraco es troba a la vora del mar i s'alça en terrasses sobre un petit turó; Emèrita és a l'interior i s'alça en terreny més pla. Malgrat que totes dues són a la vora d'un riu, el d'Emèrita (Guadiana) té un cabal més regular i abundant i, potser per això, es conserven encara bones restes d'un gran pont sobre el riu.

L'alt grau de monumentalització de les dues ciutats també les fa comparables: ambdues posseïen un circ, un amfiteatre i un teatre, la situació i la conservació dels quals, però, és diferent en cada ciutat: el circ de Tàrraco es troba a l'interior de les muralles, fent de separació física entre la part baixa de la ciutat i la terrassa superior, on estaven el fòrum provincial i el recinte de culte; a Emèrita Augusta el circ es troba fora de les muralles; l'amfiteatre de Tàrraco està ubicat extramurs, al costat del mar. En canvi, a Emèrita Augusta, tant el teatre com l'amfiteatre, es troben al mateix turó, dins del traçat de les muralles.